

ಅಶ್ವಗಂಧ ಕೃಷಿ

ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿ ಡಿ. ಅಗಸಿಮನಿ ಮತ್ತು ಯಸುಫಾಲಿ ನಿಂಬರಿಗಿ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಶಿರಸಿ - ಜಿಲ್ಲಾ ೪೦೧

ಈ: ಎಲ್ಲಾಳಿಲ್ಲಂಗಿ

ಖಂಚಂಚಿ: kvkuks@gmail.com

ಅಶ್ವಗಂಧವು ನವ್ಯ ದೇಶದ ವುಖ್ಯವಾದ ಜಿಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಧನಿನಾ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕರ್ನಾಗಳನ್ನು ಆಯುರ್ವೇದ ವುತ್ತು ಯಾವಾನಾನಿ ಜಿಷ್ಟಿ ತಂಪಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇರು, ತೊಗಟೆ, ಎಲೆ, ಹಣ್ಣ ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳಿಂದ ತೆಗೆದ ಸಸ್ಯಕ್ಷಾರಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ತರಹದ ದೇಹಬಾಧಗಳನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಶ್ವಗಂಧವನ್ನು ನೀರು ಬಸಿದುಹೋಗುವ ಗೋಡು ಅಥವಾ ಕೆಂಪು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಮಧ್ಯಮ ಕಪ್ಪು ಮಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಮಣಿನ ರಸಸಾರ ೨.೫ ರಿಂದ ೫.೦ ಇರುವಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಇಳುವರಿ ತೆಗೆಯಬಹುದು.

ಬೆಳೆಯ ಮಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಣಹವೆಯಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಜುಲ್ಯನಿಂದ ಸೆಪ್ಪೆಂಬರ್ ವರ್ಗೂ ಬೆಳೆಯವುದು ಉತ್ತಮ.

ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಕೆರಿಗೆ ೧೨ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ನಂತೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ೨೦ ಸೆ. ಮೀ. ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ೧೦ ಸೆ. ಮೀ. ಬೀಜದಿಂದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಅಂತರವಿರುವಂತೆ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಬಿತ್ತುವ ಮೊದಲು ೧ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಬೀಜವನ್ನು ಇ ಗ್ರಾಂ ಮೆಂಕೋಜೆಬೋದಿಂದ ಉಪಕರಿಸುವುದು ಅಭಿಯಂತರದಲ್ಲಿ ಉಪಶಾಮಕವಾಗಿ, ಉಲಣಪಶ್ಮನಕವಾಗಿ, ಮಾತ್ರವರ್ದಕವಾಗಿ, ಉಲಣಪಶ್ಮನಕವಾಗಿ, ಕಾವೇರೆತ್ತೆಜಕವಾಗಿ ವರ್ತಾವಾಗಿ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನಂಧಿವಾತ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ನಕ್ಕರೆ ಕಾಂಯಲೆ, ಅಶ್ವತ್ತಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಡಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುವ ಕೇಟಗಳು

ಕಾಂಡಕೊರಕ

ಮರಿಹುಳುಗಳು ಕಾಂಡವನ್ನು ಹೊರೆದು ಒಳಿಸೇರಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಕಾಂಡದ

ಅಶ್ವಗಂಧವು ಉಪಶಾಮಕವಾಗಿ, ಉಲಣಪಶ್ಮನಕವಾಗಿ, ಕಾವೇರೆತ್ತೆಜಕವಾಗಿ ವರ್ತಾವಾಗಿ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನಂಧಿವಾತ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ನಕ್ಕರೆ ಕಾಂಯಲೆ, ಅಶ್ವತ್ತಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಜಿಂ ರಕ್ತಕಣಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಧಿಸಿ ರೋಗಿಗಳ ವಿರುಧ್ ಹೊರಾಡಲು ನಹಾಯಕವಾಗಿ.....

ಸಂಪನ್ಮೂಲ

ಸಂಪನ್ಮೂ

ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮೊದಲು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾಪ್ಸ್‌ನಾ ಅಥವಾ ಮೆಂಕೋಚೆಬ್‌ನಿಂದ (ಪ್ರತಿ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಬೀಜಕ್ಕೆ 2 ಗ್ರಾಂ) ಉಪಚರಿಸಬೇಕು.

ಸಂ ಮಾರಿ ರೋಗ

ಮೊಳಕೆಯಾದ ಸಸಿಗಳ ಬುಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪನೆಯ ಭಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕಾಂಡ ಮೃದುವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಗಿಡಗಳು ಕುಸಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

ಎಲೆ ಮಾರಿ ರೋಗ: ಮೊದಲಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂಡು ಬಣ್ಣಿದ ಚುಕ್ಕಿಗಳು ಎಲೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆಮೇಲೆ ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಎಲೆಗಳು ಬಣಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಎರಡೂ ರೋಗಗಳನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿ ಮಾಡಲು 20 ದಿವಸದ ಬೆಳಿಗೆ ಇಗ್ರಾಂ ಮೆಂಕೋಚೆಬ್ ಪ್ರತಿ 1೧೫ರಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಇಡೀ ಸಿಂಪರಕೆಯನ್ನು ರೋಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕು.

ಜನವರಿ 15 ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಬಿತ್ತನೆ ವಾಡಿದ ಇಂಜಿನ್-ಇಂಜಿನ್ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಬೆಳೆಯು ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಎಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಹಣ್ಣಿಗಳು ಬಣಗುವುದರಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು. ಇಡೀ ಗಿಡವನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕೇಳಬೇಕು. ನಂತರ ಬೇರು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಒಣಿಸಬೇಕು. ಹಣ್ಣಿಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಹಕ್ಕೇರಿನಿಂದ ಸರಾಸರಿ 100-150 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಬೇರು ಮತ್ತು 150 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಬೀಜದ ಇಳಣವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಬೇರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಕಾಯಿಗಳು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬೇರು ಸಹಿತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಬೀಜದ ಸಲುವಾಗಿ ಹಣ್ಣಿಗಳು ಒಣಿಸುವವರೆಗೆ ಕಾಯಿಬೇಕು.

ಅಶ್ವಗಂಧದ ಬೇರು

ಬೇರಿನ ವರ್ಗಾವಳಿ

“ಎ” ವರ್ಗ (“A” grade): ಬೇರುಗಳು 2 ಸೆಂ. ಮೀ ಉದ್ದ್ಯ, 0.0 - 0.5 ಸೆಂ. ಮೀ ವ್ಯಾಸ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ವರ್ಣದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

“ಬಿ” ವರ್ಗ (“B” grade): ಬೇರುಗಳು 0.5 ಸೆಂ. ಮೀ ಉದ್ದ್ಯ, 0.0 ಸೆಂ. ಮೀ ವ್ಯಾಸ, ಬಿಳಿ ವರ್ಣದಿಂದ ಶೂಡಿರಬೇಕು.

“ಸಿ” ವರ್ಗ (“C” grade): ಬೇರುಗಳು 2-3 ಸೆಂ. ಮೀ ಉದ್ದ್ಯ, 0.0 ಸೆಂ. ಮೀ. ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಾಸವಿದ್ದು ಇಬ್ಬಾಗಳಿರುತ್ತವೆ.

“ಕಡಿಮೆ” ವರ್ಗ (“Lower” grade): ಸಣ್ಣದಾದ ಬೇರುಗಳು, ಟೊಳಾಗಿದ್ದು, ಹಳದಿ ವರ್ಣದಿಂದ ಶೂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಅಶ್ವಗಂಧ’ಮ್ ಉಪಶಾಮೆಕವಾಗಿ, ವುಂತ್ರವರ್ಧಕವಾಗಿ, ಉರಿಉಪಶಾಮನಕವಾಗಿ, ಕಾರ್ಬೋತ್ರೈಜಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಸಂಧಿವಾತ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ, ಅಶ್ವತ್ತತೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಿಳಿ ರಕ್ತಕಣಗಳನ್ನು ವರ್ಧಿಸಿ ರೋಗಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

*****